

(א) [מוספתא ר"ה פ"ב
 הי"ג] עפי"ן י. ר"ה לד;
 (ב) [מוספתא פ"ד ה"ה]
 (ג) [לקמן נה. ד.] (ד) [פסחים
 פד. יומא מו. יבמות מב.];
 (ה) [נעמיא יג. ד. יבמות
 פא. עג. פד. תבות
 מא. קדושין טו. מ. מר
 לח: סוטה טו. כ"ק י.
 טו. מג. סג: ממוט פא.];
 (ו) כ"ל דמוספי. רש"י,
 (ז) [לעיל מה.].

תורה אור השלם

1. ובגין אהרן הכהני
 יתקע בחצוצרות והיו
 לזכר לזקת עולם
 לדורותיכם: במדבר י ה
 2. וביום שמחמם
 ובמועדיכם: ובראשי
 חגיביכם: ויתקעם
 בחצוצרות על עלותיכם
 ועל זבחי שלמיכם והיו
 לזכר לזקתי לפני
 אלהיכם: אני ה'
 אלהיכם: במדבר י י

הגהות הב"ה

(א) תוס' ד"ה שיר וכו'
 פסחין מרובים והיו
 טעונים:

רבינו הגנאל

ואילו לא [אמר] ולא
 כלום, הנה אמרין לאפוקי
 מדרבי יוחנן דאמר שמע
 ט' תקיעות בטי' שעות
 יצא, בא רב כהנא לומר
 שאם ירחיק הרבה ביניהם
 לא יצא, לפיכך פירש ולא
 כלום, להודיע דהכי סבירא
 ליה דכולהו חדה חשיבין,
 כ"ה יהודה: פתג' ערב
 שבת שבתוך החג היו כ"ה
 ואמר' מתני' ר' אליעזר בן
 יעקב היא, מדר' (ואומר)
 [אמרין] למעלה העשירית,
 (דנתיא) ר' אליעזר בן
 יעקב אומר ג' לגבי
 מוצת כו', פ' המצריך
 ג' למעלה העשירית, אינו
 מצריך כלום לגבי מוצת,
 והמצריך ג' לגבי מוצת
 הוא ר' אליעזר בן יעקב,
 ואתמר' מדר' ר' אליעזר
 יעקב אומר ג' לגבי מוצת
 אהא בר חיננא מדרומא,
 אהא ויח' מתניא בבבב
 דקמי' בה הכל ה' אתה
 המוספין, ופירשה הוא
 בעצמו, שתוקעין על כל
 מוסף ומוסף (ט') תקיעות
 במוספין, ומקשינן עליה
 והא שבת שבתוך החג,
 דאיכא מוסף חג מוסף
 דשבת, ואע"ג דמדלית מן
 מ"ה ג' להבטיל העם
 מן המלאכה (כו') [וג']
 אנהבדיל בין קודש לחול
 שאין תוקעין בהן בשבת,
 ובשבתיו מ"ב, וט' למוסף
 של שבת הרי ג"א, ליתני
 במתני' שבת שבתוך החג
 היו שם ג"א תקיעות,
 ופיר' ר' יודא, אין תוקעין
 על פתיחת שערים בשבת,
 הרי ט', פ"ג א' למוסף
 ג' להבדיל ג' לפתיחת
 שערים, אפיק הללו ועייל
 ט' של מוסף של שבת,
 מכל מקום מ"ה היוין,
 ובא רבא ואמר מהא
 דלא חייש לקמחיה, שלא
 שימש כל צרכו ולא ידע
 שמועה זו, ואתי' לפרוקי
 לק, לא חיי' דמתני' בכל
 יום חג, ואפי' בשבת,
 ועוד סוף כ"ה פ' מדלית
 ג' להבטיל את העם ו'
 להבדיל [וג'] לפתיחת
 שערים, ועייל' ט' למוסף
 של שבת, הוויין להו מ"ח,

החליל פרק חמישי סוכה

גד.

עין משפט
נר מצוה

ז' א מ"י פ"ו מהלכות כלי
 הקדש הל' ו':

מוסף רש"י

אפילו כרבנן. והאין
 בין, לאו דישעה מקומות כל
 כך אלא שלא ישהה בימימי
 יומך מדלי' (ערכין י.).
 ולאפוקי מדרבי יוחנן,
 דאמר גבי ר"ה שעת
 תשע תקיעות שגש של
 מלכות ושלג של זכרונות
 ושלג של זפורות תשע
 שעות ששהה שעת בין
 כל אחת ואחת (אל' טו),
 ולא כדכונס משמע כלל
 לא יפסקי (טו), תשע
 תקיעות, מועות נמי
 קמאר ר"ה (ד. ל.) דלא
 חש לקימחא. למה שהיא
 טוהן, אם מימיט אם פסולת
 (פסחים י"ט) למה שהיא
 טוהן ומולא מפיו, כלומר
 (ליבדיו יבמות מב).

רבינו הגנאל (המשך)

מתני' ר' אליעזר בן יעקב,
 ואשמעינן נמי דר' אחא
 בר חיננא, ונחוח דרבי ר'
 יודא, ופירק רבא אליבא
 דרבי אחא ואמר, לפי שאין
 תוקעין על מילוי המים
 בשבת, פ' שאין מילוי
 המים בשבת, (והניא)
 [נתן] כמעשהו בחול כו'
 אלא שהיה ממלא מערב
 שבת בחיבת של זבחי שניה
 מקדושת מן השילוח,
 בשבת, אין שם תקיעה
 על מילוי המים, ולא על
 שער [העלין], ולא על
 השער התחתון (כו') [הרי
 כאן ט']. וישת' אחרוני
 להבטיל ולהבדיל בין קודש
 לחול, וכיון דמדלית הני
 ט"ו, נשתיי' כ"א דבכל
 יום, ג' דלגבי מוצת, וט'
 למוסף שבת, וט' למוסף
 יום טוב הרי מ"ב, ובצרי
 להו טובא, לפיכך לא
 נתי [שבת] שבתוך החג
 דהא לא משתכח בה מ"ה,
 ומקשינן תוב ולייתי ראש
 השנה בחול להיות בשבת,
 דאיכא ג' מוספין], של
 ראש השנה ושל שבת
 ושם ראש חודש דאינון
 כ"ה תקיעות, ג' לפתיחת
 שערים וט' לחמוד של
 שחור וט' לחמדי של
 בין הערבדים, מ"ח, ואי
 יתני' ליד' אחא ליתני
 ראש השנה שחל בשבת
 היו שם מ"ח, ופיסקין
 איצטריך ליה למיותי ערב
 שבת שבתוך החג היו
 שם מ"ח, לאשמעינן ג'
 לגבי מוצת כו' אליעזר
 ואמרין א' הכי ליתני
 הא, ולייתי ערב שבת
 שבתוך החג לאשמעינן
 ג' לגבי מוצת ומתניחין
 ר' אליעזר בן יעקב היא,
 ולייתי ראש השנה שחל
 בשבת לאשמעינן הא דר'
 אחא בר חיננא, ודחינן
 איה הכי נמי, מיהו תנא
 חדא ושייר אחרתי, מאי
 שייך דהא שייך, שייך
 ערב הפסח נמי אית ביה
 מ"ח תקיעות, כ"א שבכל
 יום, ושלש תקיעות בכל
 הלל, ושנינו כי הפסח
 נשחט בשלש כחות, וכל
 כת ששוחטין פסחים קורין
 את הלל, ותוקעין ומריעין
 ותוקעין, ואם גמרו את
 הלל שובחין אותו, ואם
 שנו ועדיין לא נשלמה
 שחיטת פסחים על כל
 כת, ששוחטין את [ההלל],
 נמצאו שתוקעין על כל כת
 ט' תקיעות, בני כחות כ"ז

מהו דסימא רבנן היא, ויכול להפסיק צינתיים הפסקה מועטת
 ומאי אין בין דקאמר שלא ימתין המתנה מרובה לאפוקי מדרבי
 יוחנן: **תשע תקיעות**. האמונות זראש השנה מן המורה שלש
 למלכות תקיעה תרועה תקיעה ושלג זכרונות ושלג לשפורות
 כדאמרין זראש השנה (דף לד.). והאי
 דעבדין טפי משום ספיקא דתרועה
 הוא דלא ידעיין אי גזחי הוא אי יולי
 הוא: **ולא כלום**. משמע דאפילו
 הפסקה מועטת ליתא: אינו אומר על
 גבי מוצת. שהיו תוקעין לגבי המוצת:
 ה"ג לגבי המוצת למה לי דתקע הא
תקע ליה למילוי המים. כל תקיעות
 הללו של שער העלין והתחמון ושער
 המים משום מילוי המים הוא הלכך
 לערבה למה לי תקיעה הא כל הני
 תקיעות דמוספין? חג אינן אלא משום
 שזכרונות משום תשעין הלכך הואיל
 וגמירי חזוין התקיעות חג שנים
 עשר למעלה העשירית עדיף למיעבד
 דמוכחא מילתא שהן משום מילוי המים
 שתוקע לכולן על דבר המילוי כסדר
 ומעלה עשירית משום דמקום מסוים
 צעלמא הוא לידע היכן תוקעין אותם.
 ואני שמעתי שלש לגבי מוצת כשמוליכין
 אף המים הללו מוצת וה"ג לגבי מוצת
 למה לי דתקע הא תקע ליה בשעת
 נסוך המים ט' לתמיד של שחר
 בשעת נסכים היו שאין אומרים שיר
 אלא על היין וקשיא לי א"כ נפישן
 להו תקיעות דהא איכא הך דמנו'
 גבי זקיפת ערבה או שמה זקיפת
 ערבה צעת שמוליכין המים למוצת
 היא: **שאין ס"ל יסקעו**. אלא זבני
 אהרן בתולדות: הכל לפי **המוספין**
תוקעין. מפרש ואזיל לה: הוא סני
 לה. רבי אחא דמיני לה הוא אמר לה:
לומר שמוקעין כו'. הוא היה מפרש
 לה דמאי הכל לפי המוספין דקאמרין
 זו שמי קדושות כגון שבת ויום טוב
 וזכיר שני מוספין תוקעין לכל מוסף
 שאומרים למוסף שבת שיר של שבת
 ותוקעין תשע תקיעות לשלשה פרקים
 ולמוסף י"ט שיר של יום טוב ותוקעין
 ט' תקיעות: **ואם איסא**. דמוקעין
 על כל מוסף ליתני שבת שבתוך החג:
שאין תוקעין לפתיחה שערים בשבת.

מהו דתימא אפילו כרבנן ולאפוקי מדרבי
 יוחנן דאמר (ט) שמע תשע תקיעות בתשע
 שעות ביום יצא קמ"ל ואימא הכי נמי אם כן
 מאי ולא כלום: ע"ש שבתוך החג כו':
 ואילו למעלה עשירית לא קתני מתנתין מני
 רבי אליעזר בן יעקב היא דתניא שלש
 למעלה עשירית ר' אליעזר בן יעקב אומר
 (ג) שלש על גבי המוצת האומר למעלה
 עשירית אינו אומר ע"ג המוצת והאומר ע"ג
 המוצת אינו אומר למעלה עשירית מ"ט דר'
 אליעזר בן יעקב כיון דתקע לפתיחת
 שערים למעלה עשירית למה לי דתקע האי
 לאו שער הוא הלכך ע"ג המוצת עדיף
 ורבנן סברי כיון דתקע למילוי המים ע"ג
 המוצת למה לי הלכך למעלה העשירית
 עדיף כי אתא ר' אחא בר חיננא מדרומא
 אייתי מתניא בידיה ובוני אהרן הכהנים
 יתקעו בחצוצרות שאין ת"ל יתקעו שכבר
 נאמר (ז) ותקעתם בחצוצרות על עלותיכם
 ועל זבחי שלמיכם ומה ת"ל יתקעו הכל
 לפי המוספין תוקעין הוא תני לה והוא אמר
 לה לומר שתוקעין על כל מוסף ומוסף
 תנן ע"ש שבתוך החג היו שם מ"ח ואם
 איתא ליתני שבת שבתוך החג משכחת
 לה חמישין וחד א"ר יורא לפי שאין תוקעין
 לפתיחת שערים בשבת אמר ר' רבא מאן
 הא דלא חש לקימחא חדא דבכל יום תנן
 ועוד אי גמי כהדרי ניגהו ליתני שבת
 שבתוך החג היו שם ארבעים ושמונה
 דשמעת מינה תרתי שמעת מינה דרבי
 אליעזר בן יעקב ושמעת מינה דר'
 אחא בר חיננא אלא אמר רבא **לפי שאין**
תוקעין למילוי מים בשבת דבצרי טובא
וליתני נמי ר"ה שחל להיות בשבת דהא
איכא תלתא מוספין מוסף דר"ה מוסף דר"ח
מוסף דשבת ע"ש שבתוך החג איצטריך
ליה לאשמעינן כדדרי אליעזר בן יעקב
אמו מי קאמר ליתני הא ולא ליתני
הא ליתני הא וליתני הא (ט) תנא ושייר
מאי שייך דהאי שייך שייך ערב הפסח
אי

ההלל שלש תקיעות כדמתן
 נעלו דלתות העזרה תקעו והריעו ותקעו וכן לכל פרק ופרק
 נמצא להלל אחד תשע תקיעות וכן לכל כת וכן לך כת
 שלא הייתה גומרת הלל אחד לרבנן נמצא לשלשה כחות שלשה
 הללות וזהו כ"ז תקיעות אפילו כשלא היו שונות את האלף ליה קאמר
 וכשהיו שונות נפישי תקיעות טובא אלא הני דפסיקי ליה קאמר
 דשייר והא דמתן אין מוסיפין על מ"ח הוה מני לאקשויי וימנין
 דמוסיפין כגון היכא דשונות את ההלל אצל כלאו הכי פרכינן
 עלה מערב הפסח שחל להיות בשבת דנפישי לרבי יהודה ולרבנן
 ומשני כיון דליתיה בכל שנה לא קא חשיב ומה שפירש צקונטרס
 שהכת קוראה את הלל לא הייתה הכת קוראה אלא הלויים קוראים
 וכן איתא בתוספתא דפסחים הלויים היו עומדים על דוכן ואומרים
 את ההלל צביר אס גמרו שנו ואם שנו שלשו ואע"פ שלא שלשו
 מימייהם א"ר יהודה מימייהם של כת שלישי לא הגיעה לומר
 אהצתי כלומר לא הגיעו הלויים לומר אהצתי צקונטרס:

אי
 לרבי אחא מוסיפין אס איתא דמוקעין לכל מוסף ליתני ר"ה שחל
 להיות בשבת היו שם מ"ח כ"א שבכל יום וכ"ז שלש מוספין: כדרי אליעזר בן יעקב: דמני להו ולא חשיב דלמעלה העשירית:
 ערב

ההלל שלש תקיעות כדמתן
 נעלו דלתות העזרה תקעו והריעו ותקעו וכן לכל פרק ופרק
 נמצא להלל אחד תשע תקיעות וכן לכל כת וכן לך כת
 שלא הייתה גומרת הלל אחד לרבנן נמצא לשלשה כחות שלשה
 הללות וזהו כ"ז תקיעות אפילו כשלא היו שונות את האלף ליה קאמר
 וכשהיו שונות נפישי תקיעות טובא אלא הני דפסיקי ליה קאמר
 דשייר והא דמתן אין מוסיפין על מ"ח הוה מני לאקשויי וימנין
 דמוסיפין כגון היכא דשונות את ההלל אצל כלאו הכי פרכינן
 עלה מערב הפסח שחל להיות בשבת דנפישי לרבי יהודה ולרבנן
 ומשני כיון דליתיה בכל שנה לא קא חשיב ומה שפירש צקונטרס
 שהכת קוראה את הלל לא הייתה הכת קוראה אלא הלויים קוראים
 וכן איתא בתוספתא דפסחים הלויים היו עומדים על דוכן ואומרים
 את ההלל צביר אס גמרו שנו ואם שנו שלשו ואע"פ שלא שלשו
 מימייהם א"ר יהודה מימייהם של כת שלישי לא הגיעה לומר
 אהצתי כלומר לא הגיעו הלויים לומר אהצתי צקונטרס:

תקיעות. הנה מ"ח תקיעות בערב הפסח, ושייר ולא שואה במשנתנו, וכשם ששייר זו, שייך ראש השנה שחל להיות בשבת.